

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.245/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Pataky Csaba ügyvéd (5200 Törökszentmiklós, Árnyas u. 4. szám) által képviselt felperes neve(felperes címeszám alatti lakos) felperesnek, a Dr. Tiborcz Attila ügyvéd (5000 Szolnok, Dózsa György u. 22. szám) által képviselt I.rendű alperes neveI. rendű és II.rendű alperes neveII. rendű (mindketten I.rendű alperes címeszám alatti lakosok) alperesek ellen kölcsöntartozás és járulékai megfizetése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 10. P. 21.062/2008/12. sorszámu ítélete ellen az alperesek által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, és a keresetet az alábbiak szerint részben elutasítja:

Mellőzi az I. és II. rendű alpereseknek 200.000 (Kettőszázezer) forint tőkének és kamatainak megfizetésére kötelezését; az 1.340.000 (Egymillió-háromszáznegyvenezer) forint tőkeösszegben és kamataiban marasztalásukat 785.126 (Hétszázhuszonötezer-egyszázhuszonhat) forint tőkeösszegre és ez után 2009. január 9. napjától a kifizetés napjáig járó évi 19 % ügyleti és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű kamatára leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek egyetemlegesen 90.000 (Kilencvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helytadó ítéletében az alpereseket 5 db, a felperessel változó időpontokban és változó tőkeösszegekre és kamatmértékre kötött kölcsönszerződések teljesítése jogcímén kötelezte a felperes javára - szerződésenkénti megbontásban - összesen 6.623.550 Ft tőkeösszeg és az egyes szerződések változó részösszegei után a szerződéses ügyleti és a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése, illetve 301. §-ának (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat, valamint 397.413 Ft eljárási illetékből és bruttó 397.414 Ft ügyvédi munkadíjból álló 794.827 Ft perköltség egyetemleges megfizetésére 15 napon belül.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és marasztalásuknak az elsőfokú eljárás során, 2009. január 9-én általuk kifizetett 1.000.000 Ft-os részteljesítésükkel csökkentése, a felperes fellebbezési eljárási költségben marasztalása iránt az alperesek éltek fellebbezéssel. Ebben előadták, hogy a hivatkozott időpontban ügyvédi letétből a felperesnek 1.000.000 Ft-ot fizettek ki a tartozásuk törlesztésére, amit az elsőfokú eljárásban 2009. január 29-én megtartott tárgyaláson igazoltak is. Az elsőfokú bíróság azonban a kötelezésüknél ezt javukra nem vette figyelembe.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesek 1.000.000 Ft-os részteljesítését a fellebbezésben írtak szerint nem vitatta, utalt arra, hogy e kifizetésüket a 2009. január 29. napján megtartott tárgyaláson - amint az arról felvett jegyzőkönyv 2. oldalának felülről számított harmadik bekezdése tartalmazza is, - a meghatalmazott jogi képviselője is elismerte. A felperesek kifizetését a Ptk. 293. §-a alapján az ott meghatározott sorrendben kérte elszámolni. Ennek kapcsán megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság az alpereseket 794.827 Ft perköltség megfizetésére kötelezte, és nem csekély mértékű a kamattartozásuk sem.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaposnak találta.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítéleti tényállást a felek egyező előadása, s a fellebbezésnek az elsőfokú eljárásban 8/F/1 alatt is már csatolt melléklete alapján kiegészítette annak megállapításával, hogy az alperesek 2009. január 9-én a Dr. **SZ** ügyvédnél elhelyezett letét kifizetésével 1.000.000 Ft-ot a tartozásukba megfizettek.

A felperesi képviselő - a fellebbezésben írtak szerint - a 2009. január 29-én megtartott tárgyaláson a felperesek ezen teljesítését valóban elismerte, azonban mind ezen a tárgyaláson, mind a március 2-án megtartott, az ítélethezatalt megelőző tárgyaláson a kereseti kérelmét változatlanul fenntartotta, az alperesek részteljesítésével a kereseti követelését nem szállította le. Természetesen ez nem jelentette eljárási akadályát, hogy az elsőfokú bíróság az alpereseket az 1.000.000 Ft-os teljesítésüket figyelembe véve kötelezze, s hogy nem így történt - a számtalan elszámolási tétellel terhelt ügyben - nyilvánvalóan közrehatott a kereset leszállításának hiánya is.

Az alperesek elszámolási igényének megalapozottsága vitathatatlan, s az ítéltábla az alperesek teljesítését a Ptk. 290. és 293. §-ának rendelkezéseit együttesen alkalmazva számolta el az alábbiak szerint:

A Ptk. a fajta és mennyiség szerint meghatározott szolgáltatás teljesítése körében rendelkezik arról, hogy ha a kötelezettnek a jogosulttal szemben több tartozása áll fenn, és a teljesítés nem fedezi valamennyi tartozását, miként kell a teljesítést elszámolni. E körben elsősorban a kötelezett rendelkezése az irányadó, ennek hiányában a teljesítést arra a tartozásra kell elszámolni, amire a kötelezett felismerhetően szánta. (Ptk. 290. § (1) bekezdés.) Olyan esetekben viszont, ha a kötelezett nem rendelkezett és szándéka sem ismerhető fel, a teljesítést - ebben a sorrendben - a régebben lejárt, azonos lejárat esetén a kötelezettre terhesebb, egyenlő mértékben terhes tartozások közül pedig a kevésbé biztosított követelés fedezésére kell fordítani. (Ptk. 290. § (2) bekezdés.)

A pénzzolgáltatás teljesítését a Ptk. külön alcím alatt szabályozza akként, hogy ha a kötelezett kamattal és költséggel tartozik, és a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a főtartozásra kell elszámolni. (Ptk. 293. §.)

A jogszabály utóbb idézett rendelkezéséből következik, hogy az abban meghatározott elszámolási sorrend csupán egy adott jogviszony körében irányadó. Több önálló követelés kielégítésére nem ad eligazítást. Ezért több jogviszonyból eredő követelés fennállta esetében valamennyi tartozás kiegyenlítésére nem elegendő pénzteljesítés elszámolására - minthogy a pénzzolgáltatás is fajlagos szolgáltatás - a Ptk. 290. és 293. §-ának rendelkezéseit együttesen kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a felperes több önálló követeléseire történt pénzbeli részteljesítés elszámolása a Ptk. 290. §-ában meghatározott tartozásra, a Ptk. 293. §-a szerinti sorrend szerint történik. (Legfelsőbb Bíróság Pfv. VI. 22.852/1998. szám, EBH. 2000/311.)

Az ítéltábla az előbbieken kifejtettekre figyelemmel az alperesek részteljesítését elsőként a 200.000 Ft tőkeösszegre és kamataira számolta el, összesen 251.781 Ft-os összegben. ($3 \times 6.000 = 18.000$ Ft + 2008. augusztus 22-től december 31-ig évi 38,83 % kamattal (8,5 % jegybanki alapkamat 1/3-a 2,83 + 36 %), 32.057 Ft + 2009. január 1-től 8-ig 36 + 10 % jegybanki alapkamat 1/3-a 3,33 %-kal számolva 1.724 Ft, összesen 51.781 Ft kamat.)

Az alperesek állították, hogy a 200.000 Ft-os kölcsönt a felperes 2002-ben nyújtotta havi 6.000 Ft-os kamatra, amit 2008. május 1-ig folyamatosan fizettek (7. sorszám). A felperes a kölcsön átadásának időpontját pontosan meghatározni nem tudta, de azt elismerte, hogy az nem a perben csatolt szerződéses okirat 2007. szeptember 1-jei keletkezésekor történt. Szerinte 2006. tavaszán nyújtotta a 200.000 Ft-os kölcsönt, s a 2006. évi szerződést eltépve írtak újat.

Az alperesek következetes tényállítására, s a felperes bizonytalan előadására figyelemmel az ítéltábla megállapította, hogy a 200.000 Ft-os kölcsön lejáratára sem lehetett későbbi a 2006. tavaszi további két perbeli kölcsön 2006. december 31-i lejáratánál, és mert a kamat mértéke e kölcsönnek az egyik legterhesebb, az ítéltábla a teljesítést elsőként e szerződésre számolta el, és ezáltal e szerződés az alperesek teljesítésével megszűnt.

A peres felek egyezően adták elő, hogy a felperes 2006. április 10-én 2006. december 31-i lejáratral 1.000.000 Ft kölcsönt nyújtott, amelynek a kamatokkal növelt összege 1.340.000 Ft és a módosított teljesítési határidő 2008. július 28-a lett.

A felek ugyancsak egyezően nyilatkozták, hogy 2000. április 21-én a felperes 3.000.000 Ft kölcsönt nyújtott ugyancsak 2006. december 31-i lejáratral idővel, s ennek tőkeösszege növekedett a meg nem fizetett kamatokkal 3.623.550 Ft tőkeösszegre, és a módosított teljesítési határidő 2008. július 21. napja.

Mivel a két kölcsön lejáratl ideje eredendően azonos volt, az ítéltábla az alperesek teljesítését a kötelezettekter terhesebben kamatozó 1.340.000 Ft kamataira és részben tőkeösszegére számolta el.

Az 1.340.000 Ft tőkeösszeg kamata a teljesítésig 193.345 Ft ($3 \times 21.100 = 63.300$ Ft, 2008. július 29. napjától december 31-ig évi 21,83 % kamattal 123.487 Ft + 2009. január 1-től 8-ig évi 22,33 % kamattal 6.558 Ft).

Az 1.000.000 Ft-ból így 445.126 Ft kamat és tőke (251.781 + 193.345 Ft) elszámolását követően 554.874 Ft az a fennmaradó alperesi teljesítés, amely az 1.340.000 Ft tőkeösszeget apasztja, így az alperesek fennmaradó tőketartozása e szerződés alapján 785.126 Ft, amely után 2009. január 9-től kötelesek az alperesek a Ptk. 301. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet szerint megállapított mértékű kamatot fizetni a kifizetésig.

Az ítéltábla a fentiek szerint az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel nem érintette, míg fellebbezett részét megváltoztatta, és a keresetet az 1.000.000 Ft elszámolása alapján a rendelkező részben írtak szerint a 200.000 Ft tőkének és kamatainak megfizetésére kötelezés mellőzésével, s az 1.340.000 Ft tőkének és utána a kamatfizetés kezdő időpontjának leszállításával részben elutasította.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit változatlanul hagyta, így a perköltség fizetésére kötelezést is. Az alperesek ugyanis a perre okot adtak, az 1.000.000 Ft-ot az igényérvényesítést követően az elsőfokú eljárás alatt fizették meg, így mind a kereseti illeték, mind a jogi képviseleti díj a keresetindításkorl pertárgyérték alapul vételével illeti meg a felperest. A Pp. 25. §-ának (4) bekezdése alapján a pertárgyérték számításakor a kamat figyelembe nem vehető, a Ptk. fentebb alkalmazott rendelkezéseiben megszabott elszámolási rendet sem befolyásolhatja az alperesek kamattartozásának összege. Az elsőfokú perköltség költségként az elszámolásnál nem volt figyelembe vehető, tekintve, hogy az a részteljesítéskor még nem volt esedékes.

A felperes köteles a sikeresen fellebbező alpereseknek a lerótt fellebbezési illetékből és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A §-ának (1) bekezdése alapján számított jogi képviseleti díjból és a lerótt fellebbezési illetékből álló fellebbezési eljárási költségét a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján megfizetni.

D e b r e c e n, 2009. május hó 19.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő